

Kapitel 7. Formueskat for dødsboer.

Indenlandske dødsboer.

De foreslåede regler og reglerne i § 110 om formueskattepligtens ophør ved dødsfald afviger ligesom de tilsvarende regler vedrørende indkomstbeskatningen fra såvel de nugældende som de i kommissionsudkastet og martsforslaget indeholdte bestemmelser. Reglerne vil nedenfor blive behandlet i sammenhæng, idet der foreløbig vil blive bortset fra tilfælde, hvor afdøde efterlader sig en ægtefælle.

Efter de gældende regler bortfalder en persons formueskattepligt med udgangen af det skattehalvår, hvori dødsfaldet indtræffer.

Skiftes dødsboet privat, har arvingerne besiddelsen af og rådigheden over boets formue. De betragtes derfor også i formueskattemæssig henseende som ejere, således at den enkelte arving beskattes af en til hans arvepart svarende del af formuen.

Anderledes stiller forholdet sig med hensyn til offentligt skiftede boer, hvor besiddelsen af og rådigheden over boets midler er henlagt til skifteforvalteren (skifteret eller executor), og hvor en formuebeskatning derfor må udkræve en særlig hjemmel. En sådan fandtes ikke i statsskatteoven af 1922, men ved lov nr. 95 af 20. marts 1940 blev der tilvejet bragt hjemmel for formuebeskatning af det offentligt skiftede dødsbo, en hjemmel, der stadig er blevet fornyet ved de senere udskrivningslove, senest loven af 31. marts 1954 §§ 26 ff. Det offentligt skiftede dødsbo bliver efter disse regler formueskattepligtigt, såfremt det henstår uafsluttet ved det pågældende skatteårs begyndelse, og skattepligten vedvarer hele skatteåret ud, uanset om bobehandlingen afsluttes inden skatteårets udgang.

Efter skattelovkommissionens udkast (§ 67, stk. 1) skulle skattepligten ved dødsfald ophøre med udgangen af den måned, hvori dødsfaldet skete. Udkastets regler vedrørende offentligt skiftede boer (udkastets §§ 77—80, bemærkningerne side 114—115) gik ud på, at boet skulle være undergivet skattepligt fra skiftets begyndelse og til dets afslutning (opgørelses- og skæringsdagen for den endelige opgørelse i boet). Der skulle kun foretages een ansættelse til formueskat, ved hvilken formuen skulle opgøres efter forholdene ved skiftets begyndelse, og formueskatten, der skulle beregnes efter personskalaen, skulle forhøjes eller nedsættes forholds-mæssigt, alt efter om det skattepligtige tidsrum var kortere eller længere end et år.

Vedrørende de privat skiftede boer medførte

kommissionsudkastet ingen ændring i den gældende tilstand.

Martsforslaget (§ 85, stk. 1, og §§ 90—93) fulgte i væsentlig grad samme principper som kommissionsudkastet, men afveg dog fra dets regler om offentligt skiftede boer derved, at forslaget ikke lod formuebeskatningen afvikle gennem een samlet ansættelse på grundlag af „begyndelsesformuen“, men — ligesom iøvrigt nærværende forslag — foreslog boet medtaget ved de ordinære skatteansættelser, således at begyndelsesformuen kun dannede grundlaget for den første af disse ansættelser. Man havde herved for øje, at der ofte — navnlig hvor bobehandlingen står på i længere tid — vil ske udlodninger til arvinger og legatarer, således at der, hvis begyndelsesformuen fastholdtes som skattegrundlag for hele bobehandlingsperioden, i vidt omfang ville blive tale om en dobbelt beskatning af de udloddede midler, dels hos boet, dels hos de pågældende arvinger m. v.

De i kommissionsudkastet (og martsforslaget) indeholdte regler tilpasser på en bedre måde end de gældende bestemmelser ophøret af afdødes skattepligt og begyndelsen af det offentlige hos skattepligt efter hinanden. Imidlertid lader de det offentligt skiftede bos skattepligt ophøre umiddelbart ved dets afslutning, og ikke med udgangen af det skatteår, hvori denne finder sted, medens arvingerne først beskattes af de dem udlagte midler fra det følgende skatteår, og dette endda kun, såfremt udlægget finder sted inden tidspunktet for deres formueopgørelse for dette skatteår.

Også i tilfælde, hvor der skiftes privat, vil der kunne opstå spring i beskatningen. Såfremt dødsfaldet finder sted inden skatteårets begyndelse, vil formuen således ikke blive beskattet hos afdøde, men beskatning vil heller ikke finde sted hos arvingerne, såfremt tidspunktet for deres formueopgørelse ligger før dødsfaldet.

Ved udarbejdelsen af nærværende forslag har man — på linie med de synspunkter, der ligger til grund for indkomstbeskatningen, jfr. bemærkningerne til kapitel 3 — tilsigtet at opnå en større kontinuitet i beskatningen i tilfælde af dødsfald end efter de nævnte forslag. Det må dog bemærkes, at de foreslåede regler ikke sikrer kontinuiteten i samme grad som med hensyn til indkomstbeskatningen. Hertil ville som følge af de forskelle med hensyn til tidspunktet for opgørelsen af den skattepligtige formue, der kan gøre sig gældende f. eks. i forholdet mellem bo og arvinger eller arvingerne